

Kari Koivu
Hämeenlinna – Vanajan seurakunnan kirkkoherra

AIKUISEN NÄLKÄ – näkökulmia nuorten syrjäytymiseen

Seurakunta toteuttaa tehtävänsä alati muuttuvassa maailmassa ja toimintaympäristössä. Sen on kyettävä huomioimaan myös ihmisten tarpeet ja elämäntilanteet. Elämän yksityistyminen ja pirstaloituminen, moniarvoisuus ja taloudellinen eriarvoisuus ovat yhä vahvemmin osa suomalaista yhteiskuntaa. Niin uusliberalistinen individualismi kuin maailmanlaaja taantuma haastavat yhteisöllisen, vastuullisen hyvinvointiyhteiskunnan arvopohjan. Pinnallinen elämänselitys menee kaupaksi kaikilla kanavilla tavoitteena nopea menestys ja nopea voitto. Yhä useampi aikamme ongelma on myös eettinen ja moraalinen. Emme elä arvotyhjiössä vaan pikemminkin arvosumussa, missä yhä useampi totuus esiintyy ehdottomuuden vaatimuksin.

Eriytyisen vahvasti nämä muutokset koskettavat nuoria. Ei ole helppoa tietää, mikä on oikein ja väärin. Ei ole helppoa muodostaa omaa elämäntilanteestaan ja löytää paikkaansa elämässä. Koulun ja opiskelun synnyttämät paineet ja vaatimukset ahdistavat. Nuorten valintojen moninaisuus ja vaikeus eivät niinkään kerro vapaudesta kuin neuvottomuudesta ja toivottomuudesta elämän edessä. Työ- ja ammattirakenteen pirstoutuminen sekä elämänrytmin lyhytjänteisyys synnyttävät pudokkaita ja kokemuksen ulkopuolisuudesta. En selviydy, en riitä.

Syrjäytymistä on lähestytty kouluttautumattomuuden, pienituloisuuden tai työttömyyden näkökulmasta. Syrjäytyminen on myös nimeämätöntä henkistä pahoinvointia ja näköalattomuutta. Syrjäytyminen on elämistä ilman ystävää tai perhepiirin ymmärtämystä ja rakkautta. Moni nuori kokee, ettei hän ole hyväksytty ja rakastettu. Tämä kokemus aiheuttaa syvää inhimillistä kärsimystä ja tuskaa. Monen kohdalla myös perheen ja suvun tukiverkko rakoilee ja torjuu.

Kirkon perusviesti on sanoma jokaisen ihmisen äärettömästä arvosta. Ihmisen arvo ei riipu siitä, mitä hän osaa tai jaksaa. Kirkko sekä toimii että on. Kirkko on kuin kanaemo, joka kokoaa poikasensa siipiensä suojaan, kun jotakin pahaa on tapahtunut. On syvältä koskettavaa nähdä, miten viime vuosien kansaamme järkyttäneiden murhenäytelmien kyyneleitä on itketty täysissä kirkkoissa toinen toistaan tukien. Turvapaikka on ollut olemassa

Kirkon työ nuorten hyväksi on sekä ennaltaehkäisevää että puuttumista ja tukemista. Laaja päiväkerho- ja varhaisnuorisotyö luo pohjaa lapsen terveille itsetunnolle ja minuuden kehittymiselle. Koulukummitoiminta, seiskaluokkapäivät ja oppilaitoslaitostyö tuovat aikuiset nuoren lähelle. Rippikoulu tavoittaa lähes 90 % ikäluokasta. Perheasiain neuvottelukeskusten työ palvelee tuhansia. Seurakunnan perhetyö tukee vanhemmuutta monin tavoin.

Vasta kun hyvä hylkää, paha imee mukaansa. Nuorella on valtava aikuisen nälkä ja ikävä. Aikuisen ihmisen tuki ja läsnäolo on ratkaisevan tärkeää. Eläytyvä, läsnä oleva kuunteleminen auttaa kuulemaan syrjäytymisvaarassa olevan nuoren todellisia kysymyksiä. Vasta niiden kuuleminen ja hyväksyminen auttaa nuorta sisäiseen eheytymiseen. Luottamuksen syntyminen vaatii aikaa ja kärsivällisyyttä.

Auttamistyössä eri toimijatahojen yhdessä tekeminen on tärkeää kuten esim. Hämeenlinnan Ankkuri-hankkeessa. Yhteiset tavoitteet ja kokemus samalla puolella olemisesta vahvistaa myös työntekijöitä.